

Lærerveiledning for grunnttrinnet

MURAKAMI BY MURAKAMI

10.02.2017 – 14.05.2017

VELKOMMEN TIL ASTRUP FEARNLEY MUSEET!

Strandpromenaden 2, Tjuvholmen

www.afmuseet.no

Murakami by Murakami

Astrup Fearnley Museet ønsker barne- og ungdomstrinnet hjertelig velkommen til å bli kjent med den japanske kunstneren Takashi Murakami! Murakami er en av vår tids mest kjente samtidskunstnere som kjennetegnes av sin banebrytende utforskning av grensen mellom høy- og lavkultur med kunstverk som blant annet kombinerer uttrykk fra manga og anime med historiske og buddhistiske motiver. Utstillingen presenterer et bredt spekter av Murakamis arbeider med maleri, skulptur, animasjon og film. Vi blir også kjent med Murakami som kunstsamler gjennom en «utstilling i utstillingen» fra hans egen samling av antikk keramikk og billedruller fra Edo-perioden (1603-1868), samt hans virksomhet som gallerist ved en egen utstilling med tretten andre japanske kunstnere fra Murakamis Kaikai Kiki Gallery. Med denne utstillingen får vi dermed innblikk i mange aspekter ved Murakamis kreative virksomhet!

Gjennom en dialogbasert omvisning vil elevene bli kjent med japansk kultur, religion og mytologi gjennom Murakamis kunst. I Murakamis univers møter vi lekne eventyrfigurer, buddhistiske fortellinger, smilende blomster, hodeskaller og figuren Mr. DOB, kunstnerens alter ego som han bruker for å utforske både manga-kulturen, sin egen identitet og det japanske samfunnet. Murakamis kunst utforsker på ulike måter grensen mellom kunst og kommersialitet, høy- og lavkultur, merkevare og personlig uttrykk samt masseproduksjon og håndverk. I kunsten sammenfører han teknikker og motiver fra både historien og samtiden – vi utforsker hvordan!

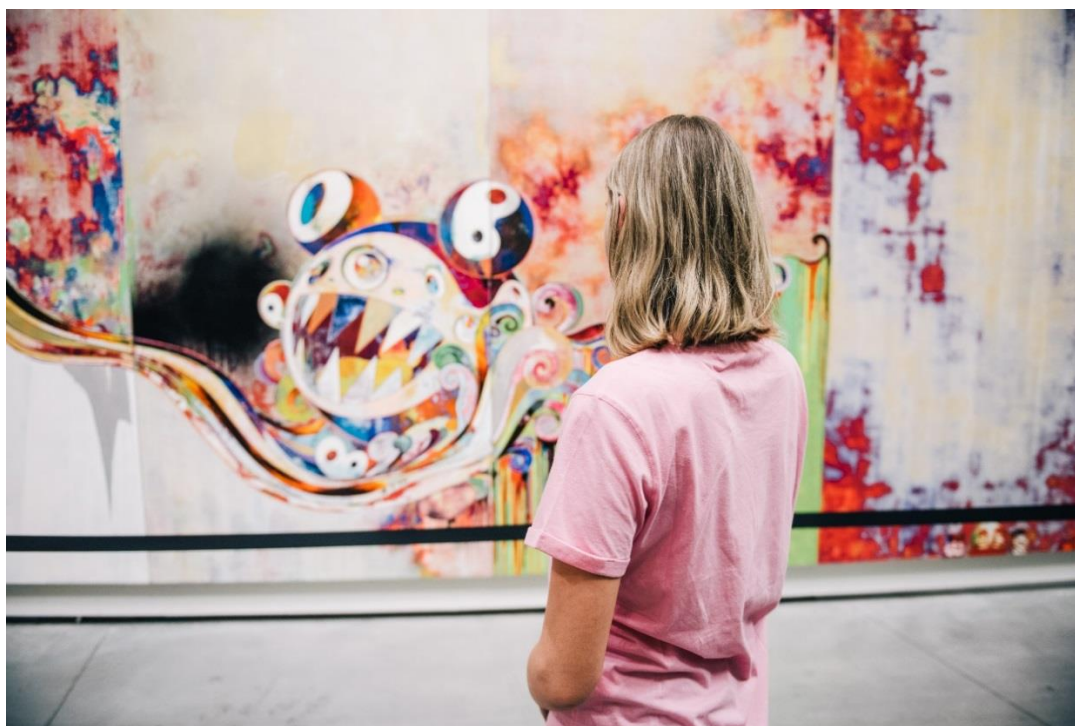

Foto: @akam1k3

Takashi Murakami (f. 1962 i Tokyo, Japan) er kjent for sin kunstneriske utforskning av både japansk kunsthistorie og populærkultur, som manga-tegneserier og anime-filmer. Pokèmon Go, Studio Ghiblis filmer og Hello Kitty er eksempler på den japanske populærkulturens utbredelsen i resten av verden. Murakamis kunst kan betraktes i relasjon med neo-popkunsten, da han lar seg inspirere av uttrykk fra den kommersielle populærkulturen. I likhet med neo-popkunstnere som Jeff Koons benytter Murakami også flere assistenter i hans produksjonsstudio Kaikai Kiki

Co., Ltd som er med på å utforme hans omfattende produksjon. I motsetning til Koons er Murakami svært aktivt involvert i den kunstneriske maleprosessen hvor hans rolle blir mer som en mester som leder sine elever, som alle krediteres på baksiden av lerretet sammen med kunstnerens navn.

I Murakamis kunstneriske univers kan man både finne storslåtte malerier, skulpturer og installasjoner, men også hverdagsobjekter som actionfigurer, puter, t-skjorter og tapeter. Murakami anser alle disse uttrykksformene som verdige former for kreative uttrykk, og setter ingen grense mellom «kunst» og det man i Vesten kanskje tenker på som mer lavkulturelle eller masseproduserte former. Dermed henspiller han på hvordan man i Japan ikke hadde et eget ord for «kunst» før man konstruerte et begrep på 1800-tallet. Han føyer seg dermed inn i en japansk kunstforståelse der man ikke har et diskriminerende skille mellom høykultur og lavkultur, bruksgjenstander og kunst. I denne ånden sammenfører Murakami «høyt» og «lavt» i sin kunst der motiver og teknikker fra manga-tegneserier møter historiske og buddhistiske motiver.

De siste årene har Murakami utviklet en reflektert dialog med motiver fra tradisjonell japansk kunsthistorie, folklore og religiøse motiver fra buddhismen. I 2007 begynte Murakami sin første utforskning av buddhistiske motiver med en serie portretter av munken Daruma. Religiøse motiver fikk en ny aktualitet og betydning for kunstneren i 2011 da Japan ble utsatt for en av sine verste naturkatastrofer på flere hundre år med jordskjelvet, tsunamien og kjernekraftulykken i Fukushima. I lys av denne nasjonale krisen anså han at kunst og religion kunne spille en viktig rolle i etterkant av en katastrofe, og han så til tradisjonell japansk buddhistisk kunst for inspirasjon. I denne konteksten oppstod serien med malerier av såkalte *arhater*. En *arhat* er en opplyst person som har oppnådd nirvana, men likevel forblir på jorden for å spre Buddhas lærdom. I følge buddhistisk tro strømmet *arhatene* til katastrofer for å bruke sine overnaturlige og helbredende evner til å hjelpe mennesker i nød. Murakami spiller på viktige forbilder fra kunsthistorien som maleriet *The Five Hundred Arhats* av Kano Kazunobu, som ble malt rett etter det store jordskjelvet i Japan i 1855. I 2012 fremviste Murakami sin egen versjon, *The 500 Arhats*, i form av et 100 meter langt maleri som regnes som et høydepunkt i hans kunstnerskap. *Arhat*-maleriene i denne utstillingen viderefører dette prosjektet. Motivene er inspirert av et mangfold av bilder fra japansk og kinesisk kunsthistorie, og fremstillinger av *arhater*, fabeldyr og dekorative bakgrunnsmotiver hentes inn og bearbeides til et kontemporært uttrykk i Murakamis fargesprakende og tegneserieaktige formspråk.

Formidlingstilbud

Vi tilbyr 3 gratis omvisninger tirsdag til fredag,
kl. 11, 12 og 13 (maks 35 elever per gruppe).

Forarbeid

Før omvisningen kan man samtale med elevene om begreper og temaer som vi vi ta opp i utstillingen. Som introduksjon kan man snakke med elevene om Japan og hva de forbinder med landet som: Hello Kitty, sushi, samurai, manga, Pokemon, templer, kimono, Tokyo og lignende. Her er flere relevante tematikker og begreper som man kan samtale videre om:

Neo-Pop

Begrepet Neo-Pop benyttes for å beskrive en gruppe kunstnere fra 1980- og 90-tallet som videreutvikler strategier fra 60-tallets popkunst ved å utforske tematikker og teknikker hentet fra masse- og underholdningskulturen. Kunstnere som Jeff Koons og Damien Hirst tok blant annet utgangspunkt i forbrukersamfunnets vareestetikk og reklamens strategier i sine verk. Takashi Murakami kalles ofte en neo-pop kunstner siden han benytter motiver fra populærkultur som manga og anime både i sin kunst og i objekter som vesker, puter, leker og emballasje med samme motiver.

Manga og anime:

Manga-tegneserier og anime-filmer er meget utbredt i japansk populærkultur og dette leses og ses av både voksne og barn. Manga og anime var opprinnelig inspirert av amerikanske tegneserier og Disney-filmer som ble utbredt i Japan etter andre verdenskrig. Manga har i dag utviklet seg til å få et særegent japansk uttrykk, der karakterene ofte har flate ansikter, store uttrykksfulle øyne og små, søte lepper og neser. Ofte er dette fremstilt i asymmetriske og dynamiske komposisjoner som man også kan finne i tradisjonell japansk kunst.

Les mer om manga her: <https://snl.no/manga>

Mange barn kjenner også til filmen «Min nabo Totoro» fra Studio Ghibli:

<https://www.youtube.com/watch?v=92a7Hj0jLs>

Buddhisme:

Etter det store jordskjelvet i Japan i 2011 begynte Murakami for alvor å utforske buddhistiske motiver og tradisjoner i sin kunst. Men hva er egentlig buddhisme? NRK Super har laget en kort og fin video om buddhisme som kan være en innføring i tematikken:

<http://nrksuper.no/super/supernytt/2012/10/03/buddhisme/>

Samtaler ved besøk i utstillingen

Kunstformidling tilpasset de ulike trinnene:

Astrup Fearnley Museet ønsker å invitere elever til et inspirerende møte med Takashi Murakamis kunst. Våre dyktige formidlere tilpasser den dialogbaserte omvisningen til de ulike alderstrinnene med begreper og vinklinger som de kan forstå og relatere til. Under er noen forslag på samtaler vi ønsker å sette i gang med elevene, men vi er også åpne for innspill og spesielle tematikker.

Grunntrinnet: *Vi blir kjent med Takashi Murakamis verden!*

Hva kan vi lære om Japan ved å se på Murakamis kunst? De fargesprakende bildene er inspirert av manga-tegneserier og anime-filmer hvor kunstneren finner opp sine helt egne eventyrfigurer. Du vet kanskje hva manga og anime er; har du for eksempel hørt om Pokemon eller Hello Kitty før? Murakami er også opptatt av gamle, historiske bilder som viser motiver fra religionen buddhisme, vet dere hva det er? Hvordan er det å se noe underholdende som en tegneserie satt sammen med religiøse bilder?

Mellomtrinnet: *Manga og buddhisme i ett og samme bilde!*

Takashi Murakami er kjent for sine kunstverk som er utført i en stil som minner om den særegne japanske tegneseriestilen manga. Hva skjer når man bruker et slikt lekent uttrykk for å formidle noe alvorlig? Noen ganger lager man kunst for å finne trøst og forsoning, og etter at Japan ble utsatt for et stort jordskjelv i 2011 begynte Murakami å lage malerier med inspirasjon fra japansk kunst som viste buddhistiske fortellinger og skikkelser. I flere av bildene kan man se karakterer som heter *arhater* som er en form for disippel av Buddha som ifølge troen skulle komme til unnsetning for å redde mennesker i nød etter naturkatastrofer og brann. Hva slags effekt får vi når Murakami viser oss bilder av buddhistiske skikkelser utført i et manga-uttrykk? Vi utforsker hvordan Murakami blander tradisjon og samtid i sine malerier!

Ungdomstrinnet: *Takashi Murakami: høy- og lavkultur på en gang*

Takashi Murakami utfordrer ideen om «kunst» som noe opphøyd og separat fra populærkulturen ved å lage kunstverk inspirert av tegneserier og tegnefilmer. Flere av Murakamis kunstverk er også omgjort til ordinære hverdagsobjekter som samlefigurer, puter og bager, og kunstneren skiller ikke mellom sine malerier og skulpturer eller kommersielle produkter. I Japan har kunstbegrepet tradisjonelt sett vært mindre hierarkisk enn i Vesten da det også inkluderer bruksgjenstander som keramikk og teservise eller skjerm Brett og billedruller, som var kunstnerisk bemalte men fortsatt bruksgjenstander. Etter andre verdenskrig var Japan sterkt påvirket av USAs kultur, noe som ifølge Murakami gjorde at japanerne distanserte seg fra flere aspekter fra sin kulturarv og fikk en flat samfunnsstruktur hvor det ikke var en grense mellom høy- og lavkultur. Vi utforsker hvordan Murakami utfordrer skillet mellom «høyt» og «lavt» i verk som kombinerer motiver fra buddhismen med manga-tegneserier!

Mer om utvalgte verk

Takashi Murakami, 727 - 272: *<Emergence of God at the Reversal of Fate>*, 2006 – 2009

727 - 272: *<Emergence of God at the Reversal of Fate>*, 2006–2009

Dette monumentale verket består opprinnelig av 16 malte paneler som er satt sammen til et 24 meter langt maleri, og til denne utstillingen har Murakami lagt til tre helt nymalte paneler som gjør verket nesten 30 meter langt. Maleriet kombinerer referanser fra tradisjonelle kunsthistoriske og religiøse kilder med Murakamis særegne kontemporære billedspråk. På tradisjonelt japansk vis er det ikke hierarki i den billedlige fremstillingen og i fraværet av et sentralperspektiv flyter

blikket fra panel til panel. I verket fremstilles en rekke figurer; fra den kinesiske løven og gudeskikkelsen Shennong til Murakamis egne fantastiskapninger som pandaen og Mr. DOB. Maleriet fremstår nesten som et miniretrospektiv over Murakamis kunstneriske utvikling, fra neo-pop, Superflat og manga-inspirasjon, over mot de senere årenes interesse for tradisjonelle japanske kunsthistoriske forbilder og buddhistiske motiver.

69 Arhats Beneath the Bodhi Tree, 2013

Dette ti meter lange verket er utstillingens største arhat-maleri. Det fremstiller 69 ulike arhater og flere kan identifiseres som medlemmer av en gruppe kalt De 16 Arhatene. Disse er disipler av Buddha som har en unik betydning som moralske forbilder innen Zen-buddhismen. Det store Bodhi-treet er sentralt i beretninger om Buddhas åndelige oppvåkning, som skal ha oppstått under et slikt tre. Blant arhatene finner vi flere dyr og fabeldyr som har symbolske betydninger i buddhistisk tradisjon, som de kinesiske løvene eller den hvite tigreren. Som en gruppe kan dyrene og arhatene tolkes som et håp om naturens gjenfødelse og helbredelse etter jordskjelvet og Fukushima-ulykken i 2011 ved å fremme et nøkternt og moralsk buddhistisk tankesett.

Takashi Murakami, *69 Arhats Beneath the Bodhi Tree*, 2013

Les mer på nettsiden: <http://afmuseet.no/utstillinger/2017/takashi-murakami>

Velkommen på omvisning!

Booking: omvisning@fearnleys.no